

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 12 maj 1921 kl. $\frac{1}{2}$ 4 e. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 19, i anledning av andra kammarens beslut rörande väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om åtgärder för utbetalande månatligen av statspensioner.

Uti en inom andra kammaren av herr *Fjellman* väckt, till dess femte tillfälliga utskott remitterad motion, nr 138, har motionären yrkat, att riksdagen måtte ingå till Kungl. Maj:t med anhållan, att Kungl. Maj:t täcktes snarast vidtaga åtgärder i sådant syfte, att utbetalande av statspension måtte kunna ske månadsvis i stället för som nu kvartalsvis.

Motionen

Beträffande motivering för det gjorda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen.

I anledning av motionen har andra kammarens utskott i vederbörlig ordning infortrat yttrande från *kungl. statskontoret*, vilket bifogas detta utlåtande som bilaga 1.

Yttranden

Till andra kammarens utskott inkomna yttranden från *Sveriges statstjänstemannanämnd*, *föreningen pensionerade officerare* och *svenska järnvägsmannaförbundet* bifogas som bilagor 2—4.

Som av statskontorets yttrande framgår har kontoret infortrat yttranden från en del ämbetsverk och pensionskassor. Angående dessa yttrande får anföras följande.

Kungl. järnvägsstyrelsen har påpekat, att jämlikt § 6 i lagen den 4 juni 1920 angående rätt till tjänstepension för ordinarie tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk befattningshavare, som avgå efter den 1 juli 1920 erhålla pension månadsvis i efterskott. Antalet sådana pensionärer utgör nu 226. Till övriga pensionärer, utgörande omkring 2,900, utbetalas pensionen kvartalsvis. Med hänsyn till den betydliga ökningen i arbete hade styrelsen under förarbetena till nyssnämnda lag bestämt avstyrkt införandet av pensionsbetalning månadsvis, och styrelsen vidhåller fortfarande samma ståndpunkt.

Kungl. generalpoststyrelsen har meddelat, att genom styrelsen utbetalade pensioner i allmänhet utgå månadsvis. Endast understöd till f. d. poststationsföreståndare och f. d. lantbrevbärare utbetalas kvartalsvis. Från styrelsens sida möter intet hinder att utbetala alla pensioner månadsvis, men styrelsen anser, att detta icke bör genomföras för understöd understigande ett belopp av 300 kronor årligen.

Kungl. generaltullstyrelsen har stadgat, att pensioner till f. d. befattningshavare sedan lång tid tillbaka utbetalas månadsvis. Pensioner till änkor och barn utbetalas kvartalsvis och med hänsyn till dessa pensioners ringa belopp anser styrelsen, att fördelarna med utbetalning av dessa månadsvis icke skulle uppväga olägenheterna.

Kungl. telegrafstyrelsen har meddelat, att pensioner tidigare utbetalats månadsvis i förskott. Nya pensioner utbetalas i enlighet med den för kommunikationsverken gällande ordning månadsvis i efterskott.

Kungl. domänstyrelsen, som synes endast i mindre omfattning utbetala pensioner, har icke något att erinra mot motionen.

Kungl. arméförvaltningens civila departement avstyrker utbetalning månadsvis av gratial från Vadstena krigsmanshuskassas svärds- och svärdsmedaljpenioner m. fl. dylika mindre pensioner, vilka med hänsyn till pensionsbeloppens storlek icke lämpligen kunna sönderdelas. Likaså ifrågasätter departementet på samma grund lämpligheten att sönderdela mindre pensioner, men har däremot ej något emot utbetalning månadsvis av större sådana, synnerligast som de endast utgöra ett fåtal.

Kungl. Arméns pensionskassas direktion, som kvartalsvis utbetalar pensioner till 2,446 f. d. befattningshavare samt 1,851 änkor och barn, meddelar, utan att göra något uttalande för eller mot motionen, att betydligt ökade kostnader skulle uppkomma genom betalning månadsvis. Direktionen anser, att tre nya skrivbiträden med en avlöning om tillhoppa 6,000 kronor årligen skulle erfordras. Vidare skulle åtgå 420 kronor årligen för brevkort och postanvisningsblanketter samt en engångskostnad av 9,000 kronor för inköp av nya räkne- och skrivmaskiner.

Kungl. vattenfallstyrelsen har för sin del icke något att erinra mot förslaget.

Kungl. styrelsen över civilstatens änke- och pupillkassa, genom vilken kvartalsvis utbetalas pensioner till 2,287 änkor och barn, framhåller, att utbetalning månadsvis skulle medföra väsentligt ökat förvaltningsarbete samt större kostnader och minskad kontroll. Frågan syntes böra underställas de år 1923 till lagtima möte härnäst sammanträdande civilstatens fullmäktige.

Direktionen för statens järnvägars änke- och pupillkassa anför, att en övergång från nu kvartalsvis skeende utbetalning till månadsbetalning skulle medföra ökade kostnader. Huruvida fördelarna skulle uppväga olägenheterna kunde icke bedömas.

Direktionen över tullstatens enskilda pensionsinrättning finner sig, under erkännande av förslaget stora betydelse för vissa grupper pensionärer, icke kunna tillstyrka omläggningen för pensionsinrättningens vidkommande.

Direktionen över telegrafverkets änke- och pupillkassa anser, att förslaget skulle innebära försämring för kassans 130 understödstagare.

Direktionen för lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa meddelar, att den för närvarande kvartalsvis skeende utbetalningen av pensioner av pensionstagarna själva icke ansetts ofördelaktig.

Andra kammarens utskott anförde i anledning av motionen följande:

Andra kam-
marens ut-
skott.

»Av de inhämtade yttrandena samt vad utskottet i övrigt erfarit har framgått, att beträffande utbetalning av pensioner till pensionerade tjänstemän, vilket motionen huvudsakligen torde avse, olika förfaringssätt praktiseras på olika håll. Under det postverket, tullverket och telegrafverket sedan lång tid tillbaka utbetalt pensioner månadsvis, hava inom statens järnvägar pensionerna utbetalts kvartalsvis. Arméns officerare erhålla fortfarande, trots framställning om månadspension från föreningen pensionerade officerare, sina pensioner kvartalsvis, medan för flottans f. d. officerare månadspension är genomförd. Det måste förefalla oegentligt att i längden uppehålla berörda olikheter.

Det torde icke behöva ingående motiveras, varför en utbetalning månadsvis ställer sig förmånligare för pensionstagarna själva. I de från tjänstemannahåll inkomna yttrandena har också den månatliga utbetalningen utan meningsskiljaktighet framhållits som ett önskemål. Såväl i offentlig som enskild verksamhet är det så gott som allmänt vedertaget att löntagare och lönearbetare åtnjuta inkomster månatligen eller för varje vecka. Även för pensionstagare från pensionsstyrelsen är tillfälle berett att erhålla pensionsunderstöden månatligen. Under sådana förhållanden synes det utskottet naturligt, att man icke bör utan synnerligen tungt vägande skäl motsätta sig den reform motionären föreslagit.

De mot förslaget gjorda invändningarna avse, utom i fråga om de minsta pensionsbeloppen, huvudsakligen det ökade besvär och de större kostnader, en omläggning av utbetalningssättet skulle medföra.

Utskottet anser för sin del, att dessa synpunkter icke få vara avgörande. Ofta torde också svårigheterna hava överskattats genom att man icke tagit hänsyn till de arbetsbesparande metoder och maskinella anordningar, som kunna genomföras vid arbete av ifrågavarande slag. För myndigheter, som i större omfattning utbetala pensionsbelopp genom postanvisning, kan t. ex. användningen av s. k. adresseringsmaskin medföra, att postanvisningarna, i synnerhet då det gäller belopp, som icke växla för de olika månaderna, kunna utskrivas på en bråkdel av den tid, som nu åtgår för skriv- och kollationeringsarbete. Säkerligen skulle de av arméns pensionskassa beräknade ovan angivna kostnaderna på angivet sätt kunna betydligt reduceras.

De betänkligheter, som i övrigt framhållits, avse i regel de mindre pensionsbeloppen, vilka ansetts vara för små att sönderdela. Säkerligen ha dessa betänkligheter åtskilligt fog för sig och det torde vara nödvändigt att uppställa en gräns, under vilken månadsutbetalning ej bör ske. Möjligen kan denna göras beroende av de olika förhållanden, som gälla för skilda kategorier av pensionstagare.

Då utskottet sålunda ansett, att avgörande skäl tala för utbetalning månadsvis av mera betydande pensionsbelopp, har utskottet intagit den ståndpunkten, att reformen bör genomföras snarast möjligt. Den omständigheten, att omläggningen på många håll sedan länge varit genomförd, har utskottet ansett utgöra ett bevis för att reformen på ytterligare en del håll bör kunna realiserats utan att föregås av alltför vidlyftiga utredningar. Därest spørsmålet skulle hopkopplas med den av statskontoret berörda frågan om en allmän revision av den civila pensionslagen eller det likaledes på dagordningen stående strävandet att centralisera hela det statsunderstödda pensionsväsendet, kunde det möjligen inträffa, att en lösning icke kunde vinnas i de nuvarande pensionstagarnas livstid.

Vad utskottet ovan anfört gäller de pensioner, som utbetalas av statens egna verk och myndigheter. I fråga om de pensioner, som utbetalas av de särskilda pensionskassorna, gäller, att en ändring i utbetalningssättet icke kan genomföras annat än efter beslut av kassans egna organ. Initiativet till och genomförandet av en ändring torde därför i dylika fall böra överlämnas till anstalterna själva. I sista hand torde dock Kungl. Maj:t genom meddelandet av stadfästelse åt beslutade ändringar i gällande bestämmelser få inflytande på besluten.

På grund av det anförda får utskottet hemställa, att andra kammaren måtte för sin del besluta, det riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för att, utöver vad som redan nu är fallet, pensioner, som utbetalas av statens egna verk och myndigheter, må utanordnas månadsvis, där sådant kan anses fördelaktigt för pensionstagarna.»

Andra kammaren beslöt för sin del bifalla sitt tillfälliga utskotts hemställan.

Andra kam-
marens be-
slut.

Detta beslut har delgivits första kammaren, som hänvisat ärendet till sitt andra tillfälliga utskott.

Utskottet, som i likhet med andra kammarens utskott finner avgörande skäl tala för utbetalning månadsvis av mer betydande pensionsbelopp, får hemställa,

Utskottet.

att första kammaren måtte biträda andra kam-
marens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 12 maj 1921.

På utskottets vägnar:

E. VON HOFSTEN.

Närvarande: herrar *von Hofsten, Malmberg, Julin, E. B. Andersson, Rooth* och *J. A. Eriksson.*

Bilaga 1.

Till riksdagens andra kammares femte tillfälliga utskott.

Sedan Kungl. Maj:t på därom av Eder gjord framställning anbefallt kungl. statskontoret att avgiva och till Eder överlämna yttrande i anledning av en inom andra kammaren väckt motion, nr 138, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om åtgärder för utbetalande månatligen av statspensioner, får statskontoret meddela, att genom detta ämbetsverks försorg utbetalas *dels* pensioner från allmänna in-
dragningsstaten vare sig desamma därifrån utgå enligt äldre pensionsbestämmelser såsom ersättning för fullgjord tjänst eller blivit av riksdagen särskilt beviljade såsom understöd efter långvarig tjänst eller till änkor och barn efter statstjänare, som av en eller annan anledning icke kunnat bliva delaktiga i någon av de med statens medverkan upprättade änke- och pupillkassor, *dels ock* pensioner, som med

tillämpning av lagen angående civila tjänstnehavares rätt till pension den 11 oktober 1907 beviljats att utgå från förslagsanslaget till pensionering av civila tjänstnehavare. Dessa pensioner, för närvarande uppgående till ett antal av omkring 1,600, därav inemot 300 pensioner åt änkor och barn, hava enligt alltjämt tillämpad regel, från vilken Kungl. Maj:t icke funnit skäl medgiva undantag i de sällsynta fall, då missnöje försports, utbetalats kvartalsvis i början av mars, juni, september och december månader för den tid — utbetalningsmånaden inbegripen —, för vilken pensionstagaren då äger uppbära pension; och utbetalningen sker numera genom att pensionsbeloppet under pensionstagarens adress medelst postanvisning översändes till den poststation, där pensionstagaren enligt inkommen anmälan önskar utkvittera pensionen. Enligt anteckning å postanvisningen må beloppet icke utbetalas till annan än adressaten personligen, en anordning varigenom det förr nödvändiga företeendet för varje gång av intyg från pastorsämbete kunnat undvikas. Alltsedan år 1912 har den regel tillämpats, att utbetalningen av alla pensioner, som därefter beviljats att utgå från allmänna indragningsstaten eller förenämnda anslag, ombestyrts genom statskontorets försorg, under det att tidigare varit regel att utbetalningen skett genom länsstyrelsen i det län, där pensionstagaren har sitt hemvist.

Bortsett från det fåtal pensioner, som ännu utbetalas genom vederbörande länsstyrelse och som knappast i detta sammanhang behöva särskilt beaktas, är det emellertid vidare att märka, hurusom en hel del pensioner, som beviljats med tillämpning av förenämnda pensionslag, utgå av andra medel än ovan omnämnda anslag och därför också utbetalas av annan myndighet än statskontoret, nämligen av lotsstyrelsen, generalpoststyrelsen, försäkringsinspektionen, vattenfallsstyrelsen, generaltullstyrelsen, patent- och registreringsverket samt domänstyrelsen. Vid sådant förhållande och då därtill kommer, att ett ännu större antal statspensioner, som beviljats med tillämpning av andra bestämmelser än förenämnda lag, utbetalas av järnvägsstyrelsen och de båda kassor, som ombesörja pensioneringen av militära befattningshavare, har statskontoret under förmenande att en föreskrift om månatlig pensionsutbetalning alltså icke gärna kan, såsom motionären synes hava tänkt sig, inskränkas att gälla endast de pensioner, som utbetalas av statskontoret, utan måste förutsättas komma att omfatta även sådana pensioner, vilkas utbetalning ankommer på andra myndigheter eller kassor, hänvänt sig till de myndigheter och kassor, vilka i någon större utsträckning handhava pensionering av ifrågakvarande slag, för att erhålla upplysning om deras uppfattning av den ifrågasatta omläggningen av pensionsutbetalningen. Då vidare med motionen kunde anses äsyftat, att de änke- och barnpensioner, vilkas utbetalning ombesörjes av statskontoret, också borde utbetalas månadsvis, har det synts statskontoret, som visserligen icke förbisett, att en dylik ändring i fråga om andra änke- och barnpensioner måste bliva beroende av beslut av delägarna i de kassor, som utbetala pensionerna, vara av vikt för bedömande av konsekvenserna att i detta sammanhang erhålla något uttalande från styrelserna för dessa kassor om, hur de ställde sig till frågan om en sådan ändring; och har statskontoret i sådant syfte hänvänt sig även till dessa. Statskontoret får nu jämte remissakten överlämna de inkomna svarsskrivelserna från järnvägsstyrelsen, generalpoststyrelsen, generaltullstyrelsen,

telegrafstyrelsen och domänstyrelsen samt direktionerna för arméns pensionskassa, civilstatens änke- och pupillkassa, tullstatens enskilda pensionsinrättning, telegrafverkets änke- och pupillkassa samt elementarlärarnas änke- och pupillkassa.

Av däri lämnade uppgifter och vad statskontoret i övrigt har sig bekant framgår, att antalet pensioner åt f. d. befattningshavare i statens tjänst kunna beräknas för närvarande uppgå till ett antal av inemot 9,500 samt att, utöver de av statskontoret utbetalta omkring 1,300, inemot 7,000 av dessa utbetalas kvartalsvis och endast ungefär 1,200 månadsvis. Härvid är emellertid att märka, att den stora mängden av till f. d. järnvägsmän utgående pensioner, som beviljats enligt bestämmelser äldre än lagen den 4 juni 1920 angående rätt till tjänstepension för ordinarie tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, utbetalas kvartalsvis, men att, alltefter som dessa pensionärer bortgå, en förskjutning småningom kommer att äga rum till förmån för utbetalning månadsvis, enär i sagda lag finnes stadgat att pension enligt samma lag skall utbetalas månadsvis i efterskott.

I ovan angivna antal tjänstepensioner är icke medräknat det mycket stora antal med pension jämförliga understöd, som av arméförvaltningen från Vadstena krigsmanshuskassas medel utbetalas till avskedad manskapvid armén, och icke heller de pensioner, som av flottans pensionskassa utbetalas till motsvarande manskap vid marinen. Båda dessa slag av pensioner äro till beloppen så oansenliga, att någon utbetalning månadsvis icke gärna kan beträffande dem ifrågakomma.

Vad änke- och pupillpensionerna beträffar utbetalas endast en ringa del av dem genom statskontorets försorg. Övriga till ett beräknat antal av inemot 9,000 uppgående pensioner till änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst utbetalas i vissa fall av annan statsmyndighet såsom generaltullstyrelsen, men i regel genom vederbörande änke- och pupillkassa. Utbetalningen har i vissa fall skett endast varje halvår, men är numera allmänt ordnad för kvartal, i regel på samma sätt, som ovan angivits för statskontorets pensionsutbetalningar, men i vissa fall annorlunda, exempelvis beträffande pension till änka och barn efter telegraftjänsteman så att i början av varje kvartal utbetalas hela den å kvartalet belöpande delen av pensionen. I många fall äro, såsom ock av vissa kassastyrelser framhållits, pensionerna så obetydliga att en fördelning på månad knappast kan anses innebära någon fördel för pensionstagaren; varemot en sådan förändring skulle medföra en avsevärd ökning av arbetet med utbetalningen och en ingalunda obetydlig ökning av kostnaden för vederbörande kassas förvaltning, en kostnadsökning, som väl staten icke gärna kunde undandraga sig att bära i form av ökat förvaltningsbidrag. Även de änke- och barnpensioner, vilkas utbetalning ombesörjes av statskontoret, äro i allmänhet små, och en fördelning på månad skulle medföra, att utbetalningsbeloppet i många fall skulle bliva endast 10 à 15 kronor.

Annorlunda ställer det sig givetvis, när det gäller tjänstepensionerna; och i fråga om dem torde det icke kunna förnekas, att utbetalning månadsvis skulle innebära en fördel för pensionärerna. Såsom framhållits i åtskilliga av ovan nämnda svarsskrivelser skulle ett sådant förändrat utbetalningssätt, även om därvid kunde vidtagas vissa förenklingar, leda till icke obetydlig ökning av kostnaderna.

Det i förevarande motion väckta förslaget måste därför beträffande tjänstepensionerna huvudsakligen ses ur kostnadssynpunkt.

För statskontoret, som dock enligt vad ovan framhållits ombesörjer utbetalningen av ett jämförelsevis litet antal pensioner, skulle en föreskrift om månatlig utbetalning av nu gällande pensioner även med iakttagande av möjliga förenklingar otvivelaktigt medföra att för detta bestyr, innefattande uträkning av pensionsbeloppen för månaden med därå belöpande dyrtidstillägg, bokföring, anordningar samt utskrivande och expediering av postanvisningar, måste tagas i anspråk minst två personers hela arbetskraft utan att de under de korta mellantiderna kunde påräknas för annat än tillfälligt arbete; under det att pensionsutbetalningarna för närvarande kunna beräknas taga i anspråk två personers arbetskraft under inemot tre veckor för varje av de fyra utbetalningsterminerna under året.

För sin del håller statskontoret före, att, då den civila pensionslagen inom kort måste undergå en genomgripande revision, varvid spørsmålet om pensionernas utbetalning antagligen kommer att avgöras efter förebild från kommunikationsverkens nya pensionslag och månadsutbetalning alltså bliva föreskriven, någon ändring nu icke bör företagas samt att ändringen, när den stadgas, bör småningom i allt vidare utsträckning komma till tillämpning, allteftersom pensioner beviljas enligt de nya bestämmelserna, på sätt som nu äger rum i fråga om pensioner till f. d. järnvägsmän. Därigenom skulle ändringen icke med ens föranleda en fullständig omläggning av pensionsutbetalningen, utan det ökade arbetet och därav föranledd kostnadsökning framträda först småningom.

Stockholm den 7 april 1921.

PER SÖDERMARK.

C. A:son Leijonhufvud.

Carl Peyron.

Bilaga 2.

Till andra kammarens femte tillfälliga utskott.

Sedan andra kammarens femte tillfälliga utskott berett Sveriges statstjänstemannanämnd tillfälle att avgiva yttrande över en av herr J. Fjellman väckt motion, nr 138, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om åtgärder för utbetalande månatligen av statspensioner, får statstjänstemannanämndens styrelse härmed värdsamt anföra följande.

Styrelsen instämmer till fullo i de av motionären anförda skälen för att statspensionerna skola utbetalas månadsvis i stället för, såsom nu är fallet, kvartalsvis. Särskilt torde en förändring i utbetalningssättet vara till förmån för storbhus efter avliden pensionsberättigad statstjänsteman.

Då det av motionären föreslagna utbetalningssättet redan tillämpas beträffande pensioner till folkskollärare, därest pensionsbeloppet uppgår till minst 60 kronor (Svensk författningssamling nr 878/1919, § 14) och detta utbetalningssätt

icke för den utbetalande myndigheten läser medfört några svårigheter, anser styrelsen, att alla skäl tala för att samma sätt för pensionernas utbetalande även kommer till stånd beträffande statens övriga pensionstagare.

Stockholm den 1 mars 1921.

För styrelsen för Sveriges statstjänstemannanämnd:

THEOFIL ANDERSSON.

Niklas A. Lindhult.

Bilaga 3.

Till riksdagens femte tillfälliga utskott.

Med anledning av den av ryttmästare m. m. M. Fjellman i riksdagens andra kammare väckta motionen om utbetalning månadsvis i stället för kvartalsvis av de militära pensionerna, anhåller styrelsen för Föreningen Pensionerade Officerare få anföra följande.

Den 4 oktober år 1918 ingick styrelsen till direktionen för Arméns Pensionskassa med anhållan, att Kungl. direktionen ville hos Arméns Fullmäktige hemställa, att §§ 75 och 76 i reglementet för Arméns Pensionskassa måtte ändras därhän att pensionerna hädanefter kunde utbetalas månadsvis i stället för kvartalsvis, samt i förskott för varje månad.

Som skäl för denna sin anhållan framhöll styrelsen följande synpunkter.

De då (1918) rådande svåra tiderna hade tydligen ådagalagt nödvändigheten för en pensionstagare att kunna för varje månad disponera ett visst belopp för bestridande av de dagliga utgifterna, helst som allt måste betalas kontant och hyror delvis utgingo månadsvis. De flesta av nu levande pensionstagare hade under sin tjänstetid varit vana att utgå sin lön månadsvis och i förskott; så kommer för alla nu hädanefter bliva regeln. Vid avskedstagandet kan emellertid inträffa, att en pensionär kan få vänta två hela månader, innan han utfår sin *intjänta* pension, på grund varav han får ligga i förskott med medel för sina utgifters bestridande.

Då pensionerna förut voro synnerligen små, betydde ej så mycket, om de utbetalades kvartalsvis; man ville då hellre på en gång få ett någorlunda stort belopp. Nu åter sedan pensionerna jämte dyrtidstilläggen vuxit till rätt betydande belopp, spelar en månadsvis utbetalning av desamma en ej ringa roll i ekonomien.

Från Arméns Pensionskassas sida lär ej något hinder möta för månadsvis utbetalning.

Sedan flera år tillbaka hava såväl pensioner som änkegratial m. m. ur Flottans pensionskassa utbetalats månadsvis, likaså dyrtidstilläggen.

Med anledning av ovan omförmälda skrivelse till Arméns Pensionskassa ingick Arméns år 1918 samlade Fullmäktige till Kungl. Maj:t med en framställning om ändring i reglementet. Genom resolution den 15 november år 1918 fann emellertid Kungl. Maj:t denna framställning ej föranleda någon dess åtgärd. Några motiv för avslaget anfördes ej.

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 12 saml. 2 avd. 12 häft. (Nr 19.)

Sedan dess har frågan vilat, med undantag av att Föreningen år 1919 på hösten framförde samma sitt önskemål till den då samlade statstjänstemannakongressen, vilken upptog frågan till behandling.

Något resultat av kongressens arbete har emellertid ännu icke framgått, men uppaktade kongressens nämnd i slutet av år 1919 regeringen, därvid framställande sina önskemål.

Till slut må upplysningsvis meddelas, att Föreningen Pensionerade Officerare för närvarande räknar något över 800 medlemmar.

Stockholm den 14 mars 1921.

C. O. NORDENSVAN.

Generalmajor och ordförande.

Oscar T. E. Byström.

Överste och sekreterare.

Bilaga 4.

Till Andra kammarens tillfälliga utskott nr 5.

Genom skrivelse av den 18 februari 1921 har utskottet berett styrelsen för undertecknad organisation tillfälle att avgiva yttrande med anledning av en inom riksdagens andra kammare vid innevarande års riksdag av herr Fjellman väckt motion, nr 138, vari hemställes »att riksdagen måtte ingå till Kungl. Maj:t med anhållan, att Kungl. Maj:t täcktes snarast vidtaga åtgärder i sådant syfte, att utbetalande av statspension må kunna ske månadsvis i stället för som nu kvartalsvis.»

Med tacksamhet användande detta tillfälle att i nämnda fråga få framföra sin mening, får förbundsstyrelsen därvid anföra följande:

Vid genomläsandet av motionens motivering framstår det såsom tydligt att motionären åsyftat pensionsväsendet å andra områden av statsförvaltningen än kommunikationsverken, ävensom att han avser allenast frågan om utbetalandet av tjänstepension. Då förbundsstyrelsen ger sin fulla anslutning till motionärens synpunkter, vill styrelsen emellertid framhålla, att med alldeles samma skäl som i motionen anföres, bör en omläggning till utbetalning månadsvis ske jämväl i fråga om änke- och pupillpensioner. Motionens hemställan synes emellertid givna rum för ett förslag omfattande utbetalningen av änke- och pupillpensioner, även om ingenting anföres i motiveringen rörande dylika pensioner. Förbundsstyrelsen vill nämligen framhålla, att särskilt änkor efter avlidna lägre statstjänstemän nästan undantagslöst befinna sig i ett så svagt ekonomiskt, läge att de äro i stort behov av den lättnad som skulle inträda därigenom att pensionsbeloppet utbetalades månadsvis. Givetvis skulle härigenom åstadkommas något högre kostnader för pensionsutbetalningen, men dessa borde icke behöva bliva alltför stora och tillfullo uppvägas av fördelar för pensionstagarna. Då förbundsstyrelsen nu framför denna uppfattning, förbiser den ingalunda, att änke- och pupillpensione-

ringen icke direkt ombesörjes av statsverket utan av särskilda för ändamålet inrättade kassor, men styrelsen anser, att staten, bland annat genom stadgandet att reglementena för dessa kassor för att hava gällande kraft måste godkännas av Kungl. Maj:t, givit även denna del av pensionsväsendet en så pass statlig karaktär att, om ett initiativ i den av motionären påyrkade riktningen toges i fråga om utbetalandet av tjänstepensionen, det även bör omfatta änke- och pupillpensioneringen.

Vidkommande pension till före detta befattningshavare vid statens järnvägar vill förbundsstyrelsen erinra om att pensionen icke utbetalas av statskontoret utan av Kungl. Järnvägsstyrelsen. Genom den av föregående års riksdag antagna lagen om tjänstepension till befattningshavare vid kommunikationsverken har bestämts, att pensionen skall utbetalas månadsvis (§ 6). Det av motionären framförda önskemålet är sålunda redan genomfört för de ordinarie tjänstemän vid kommunikationsverken, som pensionerats efter den 1 juli 1920. För de tjänstemän vid statens järnvägar, som pensionerats före nämnda dag, ävensom för de icke ordinarie befattningshavarna vid statens järnvägar, som äga rätt till pension, sker dock pensionsutbetalningen ännu kvartalsvis.

Under återopande av vad som här anförts får förbundsstyrelsen för sin del förorda bifall till den av herr Fjellman väckta motionen.

Stockholm den 5 mars 1921.

För Sv. järnvägsmannaförbundets styrelse:

ALBERT FORSLUND.
